

Aan: Bureau Energieprojecten
Inspraakpunt winningsplan VDW
Postbus 111
9200 AC Drachten

Van: Stichting GAS DrOvF
Zuiderweg 80
8391 KL Noordwolde

Betreft: Reactie op MER fase 1 en IEA; gaswinning VDW

Datum: 23 mei 2023

Geachte mevrouw/heer,

Stichting GAS DrOvF is er voor allen die zich zorgen maken over de (negatieve) gevolgen van gaswinning in Zuid-West Drenthe, Noord-West Overijssel en Zuid-Oost Friesland. GasDrOvF heeft een sterk netwerk in de gemeenten Westerveld, Steenwijkerland en Weststellingwerf. De gaswinning in deze 3 gemeenten roept onder bewoners hoe langer hoe meer weerstand en onbegrip op.

Inleiding

Begin april 2023 ontvingen wij een brief van het ministerie van EZK over de aanvulling op de MER-fase 1 en IEA voor de gasvelden VDW. U kondigde aan dat deze stukken op 14 april 2023 op de website van RVO zouden staan en dat we tot 25 mei hierop kunnen reageren. Wij maken hierbij gebruik van deze mogelijkheid.

Gezien de problematiek werkt Gas DrOvF nauw samen met zowel PB Vledderveen als Milieudefensie Westerveld.

Algemeen

Om niet in herhaling te vervallen verwijzen wij naar de eerdere zienswijzen en reacties die Plaatselijk Belang Vledderveen naar aanleiding van het voornemen tot gasboring in de VDW-A en VDW-B heeft ingediend. De inhoud daarvan geldt onverkort.

In uw reactie en beantwoording op onze zienswijzen, maar ook in de beantwoording van alle andere ingediende zienswijzen en reacties lezen wij algemeenheden en wordt er over het algemeen niet inhoudelijk ingegaan op gestelde problemen. In de beantwoording zien we een rode draad namelijk: Vermilion heeft al een vergunning, er wordt nog vervolgonderzoek gedaan en problemen worden opgelost met mitigerende maatregelen.

Wij vragen ons af hoe de ingediende zienswijzen en genoemde rode draad wordt verwoord in de "afwegingsnotitie voorkeursalternatief"? Bovendien vragen wij ons af wanneer wij deze afwegingsnotitie kunnen inzien?

We hebben net als vele anderen al aangegeven dat uit de MER-fase I en IEA ontegenzeggelijk blijkt dat geen van de 9 voorgestelde locaties geschikt is. Kennelijk is EZK daar ook van overtuigd maar toch blijft EZK zoeken, om tegen beter weten in, nieuwe locaties te vinden nu in de vorm van vier varianten op locatie 7 en een variant van locatie 6 in de vorm van een verlegde toevoerweg. Het geeft toch het gevoel van rommelen in de marge en het sluiten van de ogen voor alle problemen die in de MER-fase I, IEA, alle zienswijzen staan vermeld, maar ook voor de uitstoot van broeikasgassen (CO₂, methaan ect.), de Europese Natuurherstelwet, Habitatrichtlijn ect. Het is toch niet te bevatten dat hetzelfde ministerie komt met een klimaatplan van 122 maatregelen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen terwijl de andere kant van hetzelfde ministerie een vergunning wil afgeven voor de duur van 30 jaar voor het winnen van fossiele brandstoffen?

Bekend is dat de provincies werken aan zogenoemde gebiedsprogramma's omdat de natuur en de kwaliteit van water onder druk staan. Het kabinet maakt hier **€ 24,3 miljard** voor vrij, dus om de kwaliteit van natuur, water en bodem aan te pakken. Hoe verhoudt ook dit programma zich met het voornemen om in het kwetsbare gebied in en om Vledderveen gas te gaan winnen en bovendien het sterk vervuilde productiewater van de gaswinning te dumpen in datzelfde kwetsbare gebied?

In de concept natuurdoelanalyses lezen we dat de natuurdoelen voor een groot deel van de Drentse Natura2000 gebieden niet gehaald kunnen worden en de natuur in Drenthe er slecht voor staat. Stikstofdepositie is één van de grootse knelpunten, maar ook moet het watersysteem in de natuur verbeterd worden. Het Drents Friese Wold & Leggelderveld is één van de twaalf stikstofgevoelige Natura2000 gebieden. De Ecologische Autoriteit komt voor de zomer van 2023 met een concept-natuurdoelanalyse voor dit kwetsbare gebied. De resultaten van deze analyse moeten worden betrokken bij het afgeven van een vergunning. Extern salderen is in ieder geval niet mogelijk. In de MER fase I, de IEA en de aanvulling daarop wordt met geen woord gerept over de natuurdoelanalyses.

Bovendien hebben we allemaal de onthutsende conclusies uit het rapport van de Parlementaire enquête aardgaswinning Groningen kunnen lezen. De inhoud van het rapport is te generaliseren op het kwetsbare gebied in en rondom Vledderveen. Leren we dan niets van deze enquête?

Wij vragen ons af of er iemand op het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat alle maatregelen en vergunningverleningen van het eigen ministerie overziet, maar ook die van andere ministeries en de samenhang daartussen? Bovendien wijzen wij EZK erop dat het "voorzorgprincipe" ook bindend is voor de Nederlandse regering.

Opvallend in de Aanvulling op MER en IEA

In de rapporten staat nog steeds een aantal fouten zoals bijvoorbeeld op blz. 745 "Locatie grens Groningen Drenthe", blz.316 wordt nog steeds gesproken over een concept bufferzone, blz.1004 over Westerveld in plaats van Westerveld, op blz.1031 wordt gesteld dat er fietsstroken op de Boergrub zijn en die zijn er niet.

Storend is dat nog steeds gesteld wordt dat de locatiekeuzes het resultaat is van overleg met bewoners. Wij zijn nog steeds benieuwd wie die bewoners zijn en twifelen of die wel bestaan. Wij kennen deze bewoners niet en krijgen de sterke indruk dat de locaties zijn gekozen door EZK waarschijnlijk in overleg met de eigenaren van de percelen van de locaties.

Er worden bij alle locaties veel negatieve scores behaald. Het rapport stelt dat - met veelal niet nader genoemde of irreële opties - met mitigerende maatregelen er overall wel een bevredigende situatie gecreëerd kan worden???

Er wordt nog steeds veel benodigde informatie voor de 1e fase documentatie doorgeschoven naar de 2e fase. De Commissie MER heeft uitdrukkelijk gevraagd om een meer integrale beoordeling. Wanneer bijvoorbeeld locatie 1 of 6-1 wordt uitgekozen, blijkt straks dat de toegangswegen, b.v. de Boergrub niet voldoet. Maar dan is in fase 1 al wel de beslissing genomen.

De opgesomde werkzaamheden zijn niet compleet. Dit geldt bijvoorbeeld voor de berekening van de stikstof en de verkeersstromen bij de aanleg van de toevoerweg naar de boorlocatie. Zo ook van de onderhoudswerkzaamheden in de loop van de 20 - 30 jaar.

De Commissie MER heeft uitdrukkelijk gevraagd goede nota te nemen van de in ontwikkeling zijnde regelgeving met betrekking tot stikstof. Desondanks wordt beweerd dat met intern en extern salderen de stikstof teruggebracht kan worden tot een positief resultaat.

In overleg met de Commissie MER is kennelijk besloten dat de natuurtoets alleen noodzakelijk is voor de locaties 5,6,7 en 8. Is deze toets dan niet noodzakelijk voor de andere locaties en waarom niet? Waar de Commissie MER adviseerde om zaken integraal te bekijken, wordt dit nog steeds afgedaan met *“wordt in fase 2 nader uitgewerkt”*.

De gasleiding wordt zo veel mogelijk via een open opgraving aangelegd. Deze ligt op 1,50 m diep. Hiervoor moet het waterpeil verlaagd worden; dit heeft mogelijk consequenties voor het gebruik van de gronden in de omgeving. Boren kan ook, maar is waarschijnlijk kostbaarder.

Er bestaat grote onduidelijkheid over het aantal locaties dat nog meedoet in de wedstrijd. Bij de natuurtoets wordt er een aantal locaties, bijvoorbeeld 1 t/m 4, uitgesloten van de nadere natuurtoets. Desondanks komt locatie 1 wel voor in het rijtje van meest gunstige opties.

EZK stelt op de website bij ‘stand van zaken’ dat er opnieuw gelegenheid gegeven wordt voor het geven van een reactie, hetgeen volgens EZK niet verplicht is. Vreemd, want EZK heeft gekozen voor een procedure volgens de Omgevingswet. Deze wet verplicht om bewoners veelvuldig te betrekken. Staatssecretaris Vijlbrief heeft elders in het land tegen bewoners gezegd dat de plannen slechts doorgaan indien er voldoende draagvlak voor is. In Vledderveen blijkt dat er totaal geen draagvlak is. De petitie *“Geen gaswinning in kwetsbaar Vledderveen (Dr)”* is door ruim 83 procent van de bewoners boven de 18 jaar uit Vledderveen getekend. Een kleine 2 procent heeft niet getekend omdat ze niet tegen gaswinning zijn. De overige 15 procent van de bewoners waren niet thuis. De petitie wordt aangeboden aan staatssecretaris Vijlbrief.

In Wapse (LDS-velden) blijkt de hoeveelheid gas sterk tegen te vallen. Ditzelfde kan het geval zijn bij de velden VDW. Waarom de omgeving (natuur, Werelderfgoed en bewoners van Vledderveen) dan toch nog opzadelen met de grote overlast van het aanleggen van toevoerweg, boorplaats, diepboringen, testen en ontmanteling bouwplaats?

Heeft EZK aan Vermilion opdracht gegeven om ook de onderhoudswerkzaamheden (Barmm) mee te wegen in een Passende Beoordeling? Komen er voorafgaand aan onderhoud berekeningen van de overlast en van de extra NOx-productie en depositie?

In de brief van staatssecretaris Vijlbrief en minister Jetten staat dat er geen nieuwe opsporingsvergunningen op land voor gas worden afgegeven. Waarom is er dan wel een nieuwe (verlenging van de) vergunning Gorredijk gekomen? De oude vergunning loopt pas in 2024 af. Nu is er al een volgende vergunning die tot 2038 zal lopen en die daarmee getoetst is aan de voorwaarden uit 1989; een tijd dat er nog geen sprake was van stoppen met fossiele brandstoffen.

Op pagina 29 van het rapport staan de conclusies van de HIA. Daarbij staat dat voor o.a. de locaties 1, 2, 3, 4, 6 en 9 de ontwikkelingen een behoorlijk risico betekenen voor het behoud van de OUV.

Locatie 2 Op pagina 29 van het rapport staan de conclusies van de HIA. Daarbij staat dat voor o.a. de locaties 1, 2, 3, 4, 6 en 9 de ontwikkelingen een behoorlijk risico betekenen voor het behoud van de OUV. Locatie 2 zal voor UNESCO niet te rechtvaardigen zijn binnen het Werelderfgoed. Is dit niet voldoende om deze 7 locaties daarom ook buiten beschouwing te laten?

Locaties

Omdat eigenlijk geen van de 9 voorgestelde locaties geschikt zijn, zijn er nu 5 varianten voor een boorlocatie en/of toevoerweg aangeleverd. De problemen voor de locaties 1, 2, 3 en 4 rondom de PW Janssenlaan te Vledderveen blijven daarmee bestaan. En dus ook voor de bewoners aan de Boergrup en Grensweg. Bij locatie 6 is een nieuwe toevoerweg gekomen vanaf de P.W. Janssenlaan

41 te Vledderveen. Dit is kennelijk in een onderonsje met de eigenaar van de boerderij en die van het UNESCO-gebied tot stand gekomen. U stelt dat deze variant vanuit de buurt is voorgekomen. Dat is niet waar, want de eigenaar van de P.W. Janssenlaan 41 woont niet in Vledderveen. U heeft niet met de bewoners van de P.W. Janssenlaan gesproken, noch met Plaatselijk Belang Vledderveen. Er wordt al jaren gepraat over de gaswinning in de omgeving van Vledderveen. Dat is mede veroorzaakt doordat er geen van de voorgestelde locaties geschikt is voor de gaswinning. Dit heeft volgens ons te maken met de kenmerken van dit gebied:

- a Het landschap en de ondergrond van deze regio zijn heel kwetsbaar;
  - Enerzijds is er een oude structuur met essen, beekdalen, zandgronden, anderzijds ontginningsgronden;
  - Er is een groot probleem met de waterhuishouding als gevolg van de bodemdaling van het gebied door de andere winningslocaties in de regio;
  - Vledderveen grenst aan een aantal Natuurgebieden waar de biodiversiteit al gebukt gaat onder grote stikstofneerslag.
- b Er is een UNESCO-status voor de Koloniën van Weldadigheid waardoor het gebied extra bescherming behoort te krijgen in zowel de kern- als bufferzones.
  - Dit gaat niet alleen om de gebouwen die onder de Maatschappij van Weldadigheid vallen, maar ook aan andere gebouwen in deze omgeving en de structuren in het landschap (o.a. de zandwegen en de grid-structuren) en de doorkijkjes naar die structuren;
  - De gebouwen en hun fundering van de voormalige koloniën zijn niet berekend op zwaar transport.
- c Er is overal woonbebouwing in het gebied en dus ook bij alle voorgestelde locaties.
  - De huizen van de bewoners zijn vaak kwetsbaar voor trillingen en verzakkingen doordat ze niet of onvoldoende zijn gefundeerd, de zogenaamde “fundering op staal”. Wij maken ons dan ook grote zorgen over de gevolgen van de gaswinning voor de huizen in dit kwetsbare gebied;
  - Daarbij komt dat er geen fatsoenlijke schaderegeling is. De schaderegeling van Groningen is al veel beter dan die bij ons geldt. En van de schaderegeling van Groningen weten we inmiddels wat bewoners eraan hebben. In Groningen vertelde de overheid tot 1995 dat er geen kans op aardbevingen en gevaar voor de woningen zou zijn. Nu wordt dit sprookje over de gaswinning in onze regio verteld;
  - Bij de keuze voor een locatie wordt volgens ons te veel gekeken naar de opbrengsten voor Vermilion en voor het Rijk. De belangen van bewoners zijn ondergeschikt. De situatie dat woningen slechts op 300 meter afstand van de boorlocatie hoeven te liggen, is hier een goed voorbeeld van. En zelfs wanneer een woning binnen de 300 meter ligt, wordt er gesteld dat met wat extra maatregelen dat nog wel te doen is;
  - Er komt veel, te veel zwaar verkeer op de toevoerwegen naar de boorlocaties. Dit levert veel trillingen, geluidsoverlast en verkeersonveiligheid op;
  - In fase 1 zouden alle bovengrondse effecten onderzocht worden. Dat is niet gebeurd. Bij veel knelpunten wordt verwezen naar het zoeken van een oplossing nadat de staatssecretaris al een voorkeurslocatie heeft vastgesteld. Wij zijn bang dat er op dat moment niet meer serieus naar een oplossing gezocht wordt, of dat er zelfs helemaal geen oplossing bestaat voor het knelpunt. Als goed voorbeeld hiervan geldt de Boergrup. Deze weg is slechts 4.35 meter breed, er zijn niet of nauwelijks aanpassingen mogelijk i.v.m. de boombeplanting, krijgt nu al veel vracht- en landbouwverkeer te verstouwen en is onderdeel van het gemeentelijk en recreatief fietsnetwerk. Nu al worden fietsers regelmatig de berm in gedwongen. In het rapport staat dat er al een beperkte fietsvoorziening is. In de eerdere inspraak bent u daar al

op gewezen dat dat niet waar is, maar u volhardt. U geeft geen enkel idee hoe dan die hoogwaardige(re) fietsvoorziening hier gerealiseerd kan worden. Na het vaststellen van de voorkeurslocatie, heeft de buurt het nakijken. Deze straat is aanvoerroute voor de locaties 1, 2 en variant 6-1. De smalle aanvoerroute over de P.W. Janssenlaan is eveneens problematisch. Op deze enige doorgaande weg binnen de bebouwde kom is er een klinkerbestrating en zijn er bomenrijen, drempels, en bochten. Het oplossen van dit knelpunt nadat de voorkeurslocatie is vastgesteld zorgt voor een voldongen feit. Een toegang tot de boorlocatie midden in het dorp beperkt de leefbaarheid in ernstige mate. Bovendien is het zeer kwalijk dat de toegangsweg naar locatie 6 wordt verlegd van de Oostvierdeparten naar de kern van Vledderveen oftewel eventuele schade voor de UNESCO-status wordt afgewenteld op de bewoners van Vledderveen. Het getuigt niet van creativiteit.

Milieudefensie Westerveld heeft in haar reactie het “Keuze alternatief voor een voorkeursalternatief” weergegeven. Het overzicht is een cumulatie van onderzoeksgegevens uit de MER fase I, IEA en de aanvulling daarop. Het overzicht geeft duidelijk aan waarom niet één van de locaties geschikt is voor een gaswin installatie in en om Vledderveen. Plaatselijk Belang Vledderveen staat volledig achter deze cumulatie en voegt deze hieronder toe.

Advies

Laat de staatssecretaris nu zeggen: Stop de voorbereidingen voor gaswinning in en rond deze kwetsbare gebieden om niet over tien jaar te moeten bekennen: “jullie hadden gelijk”: Geen van de onderzochte alternatieven en varianten in dit kwetsbare gebied zijn geschikt. Daarnaast raden wij aan om de Tweede Kamer leden in te lichten dat, ondanks de toezegging om op land geen nieuwe gasvelden meer te openen, er een sluiproute is gevonden door Vermilion i.s.m. EZK.

Met vriendelijke groet,
Bestuur van de stichting GAS DrOvF

Karel Jasperse, voorzitter (Noordwolde, Weststellingwerf)
Folkert Jellersma, penningmeester (Tuk, Steenwijkerland)
Gerard van Wijk, secretaris (Wilhelminaoord, Westerveld)